

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

**Szkoły Podstawowej im. Powstańców Styczniowych 1863 roku
w Lubochni**

na rok szkolny 2026/2027

Lubochnia, 2026 r.

PODSTAWA PRAWNA

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.);
- Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1043, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty – w zakresie nadal obowiązujących przepisów;
- ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 986, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – w brzmieniu obowiązującym;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii – w brzmieniu obowiązującym;
- ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych – w brzmieniu obowiązującym;
- ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 978, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – w brzmieniu obowiązującym;
- rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Dz.U. z 2026 r. poz. 378, z późn. zm.) – w zakresie dotyczącym klas objętych nową podstawą programową od roku szkolnego 2026/2027;
- rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 8 lipca 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Dz.U. z 2026 r. poz. 958);
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356, z późn. zm.), w tym z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 996) – w zakresie dotyczącym klas realizujących w roku szkolnym 2026/2027 dotychczasową podstawę programową;
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (tekst jednolity ogłoszony w Dz.U. z 2023 r. poz. 1798, z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1578; tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r. poz. 1309, z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r. poz. 1449);
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r. poz. 1604, z późn. zm., w tym Dz.U. z 2024 r. poz. 933);

- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325);
- podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027, ustalone przez Ministra Edukacji;
- Statut Szkoły Podstawowej im. Powstańców Styczniowych 1863 roku w Lubochni;
- Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w Szkole Podstawowej im. Powstańców Styczniowych 1863 roku w Lubochni;
- wyniki diagnozy potrzeb rozwojowych uczniów oraz czynników chroniących i czynników ryzyka występujących w środowisku szkolnym, w tym wyniki badań przeprowadzonych wśród uczniów Szkoły Podstawowej w Lubochni w ramach projektu realizowanego na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

WSTĘP

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Powstańców Styczniowych 1863 roku w Lubochni stanowi podstawę planowania i realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły w roku szkolnym 2026/2027.

Wychowanie jest procesem wspierania ucznia w osiągnięciu dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, społecznej i aksjologicznej. Profilaktyka uzupełnia działania wychowawcze poprzez wzmacnianie czynników chroniących, ograniczanie oddziaływania czynników ryzyka oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym.

Podstawowym założeniem programu jest tworzenie szkoły bezpiecznej, wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia, w której dziecko może rozwijać wiedzę, kompetencje, samodzielność, odpowiedzialność i poczucie sprawczości, a jednocześnie otrzymuje pomoc w sytuacji trudności, kryzysu lub niepowodzenia.

Program uwzględnia stopniowe wdrażanie Reformy²⁶ „Kompas Jutra”, podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027 oraz wyniki lokalnej diagnozy potrzeb uczniów. Działania szkoły mają charakter systemowy i obejmują uczniów, rodziców, nauczycieli i specjalistów.

I. DIAGNOZA POTRZEB I PROBLEMÓW WYSTĘPUJĄCYCH W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

1. Podstawa diagnozy

Program opracowano na podstawie rozpoznania potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka. Szczególne znaczenie mają wyniki badań uczniów Szkoły Podstawowej w Lubochni przeprowadzonych w ramach projektu realizowanego na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, a także obserwacje funkcjonowania uczniów, doświadczenia wychowawców i specjalistów, analiza problemów wychowawczych, frekwencji, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, współpracy z rodzicami oraz wnioski z realizacji programu w roku 2025/2026.

2. Czynniki chroniące

- wysokie wsparcie rodziców – wysoki poziom deklaruje 86,4% uczniów klas IV–VI i 71,4% uczniów klas VII–VIII;
- zasoby osobiste uczniów, zwłaszcza w klasach IV–VI: poczucie własnej wartości, nadzieja na sukces, konstruktywne radzenie sobie i poczucie kontroli;
- kompetencje społeczne i empatia uczniów;
- dostępność szkolnego systemu pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- możliwość uczestnictwa w życiu szkoły, działaniach Samorządu Uczniowskiego, wolontariacie, projektach i zajęciach dodatkowych.

3. Czynniki ryzyka i obszary wymagające szczególnego wsparcia

Zdrowie psychiczne

Wysoki poziom symptomów lęku dotyczy 50% badanych uczniów klas IV–VI oraz 57,1% uczniów klas VII–VIII. Wysokie wyniki symptomów depresyjnych dotyczą 18,2% młodszych uczniów, a w grupie VII–VIII 16,3% uzyskało wysokie wyniki w zakresie symptomów depresji i tendencji suicydalnych. Wyniki mają charakter przesiewowy i nie stanowią diagnozy klinicznej.

Motywacja i stosunek do szkoły

W klasach VII–VIII tylko 8,2% uczniów deklaruje wysoki pozytywny stosunek do szkoły, 12,2% wysoki poziom motywacji wewnętrznej, natomiast 61% wykazuje wysoki poziom amotywacji.

Poczucie wsparcia nauczycieli

W klasach VII–VIII wysoki poziom wsparcia ze strony nauczycieli deklaruje 14,3% uczniów, a 42,9% wskazuje niski poziom tego wsparcia. Obszarem do wzmocnienia jest subiektywne poczucie dostępności i wsparcia ze strony dorosłych.

Samoregulacja

Wysoki poziom deficytów koncentracji dotyczy 24,2% uczniów IV–VI i 28,6% VII–VIII. W starszej grupie 40,8% uzyskuje wysoki wynik unikowego radzenia sobie z trudnymi zadaniami. Około 30% uczniów obu grup wykazuje wysoki poziom destrukcyjnego radzenia sobie ze złością.

Zachowania ryzykowne

W klasach VII–VIII palenie papierosów deklaruje 12,2%, spożywanie alkoholu 6,1%, napojów energetycznych 26,5%, a przyjmowanie leków uspokajających lub nasennych bez wskazań lekarza 22,4% uczniów.

Technologie cyfrowe

Wysoki poziom problemowego korzystania z Internetu dotyczy 7,6% uczniów IV–VI oraz 12,2% uczniów VII–VIII.

Obraz ciała

W klasach VII–VIII 36,7% uczniów uzyskało wysoki wynik w zakresie nieprawidłowego stosunku do własnego ciała.

Alienacja i odrzucenie

W klasach VII–VIII 26,5% uczniów deklaruje wysoki poziom poczucia alienacji, a 12,2% wysoki poziom odrzucenia.

4. Priorytetowe obszary pracy w roku szkolnym 2026/2027

- zdrowie psychiczne i bezpieczeństwo emocjonalne;
- relacja nauczyciel–uczeń i poczucie dostępności wsparcia;
- motywacja, sprawczość i pozytywny stosunek do nauki i szkoły;
- samoregulacja i kompetencje emocjonalno-społeczne;
- profilaktyka zachowań ryzykownych, w tym niewłaściwego stosowania leków i spożywania napojów energetycznych;
- higiena cyfrowa, zasady korzystania z urządzeń, bezpieczeństwo w sieci i odpowiedzialne korzystanie z AI;
- pozytywny obraz siebie i zdrowa relacja z własnym ciałem;
- przeciwdziałanie przemocy, odrzuceniu i wykluczeniu;
- zdrowy styl życia, aktywność fizyczna i pierwsza pomoc;
- współpraca z rodzicami;
- postawy obywatelskie, patriotyczne i prospołeczne;
- doradztwo edukacyjno-zawodowe;

- wdrażanie założeń Reformy²⁶ „Kompas Jutra”.

II. MISJA SZKOŁY

Misją Szkoły Podstawowej im. Powstańców Styczniowych 1863 roku w Lubochni jest wspieranie każdego ucznia w harmonijnym rozwoju oraz przygotowanie go do świadomego, odpowiedzialnego i aktywnego funkcjonowania w zmieniającym się świecie.

Szkoła tworzy środowisko bezpieczne, wymagające, wspierające i przyjazne rozwojowi ucznia. Łączy wysokie oczekiwania edukacyjne z troską o dobrostan psychiczny, poczucie bezpieczeństwa, relacje społeczne i indywidualne możliwości dziecka.

W centrum działań szkoły znajduje się uczeń jako osoba posiadająca własne potrzeby, możliwości, zainteresowania i potencjał rozwojowy. Zadaniem szkoły jest nie tylko przekazywanie wiedzy, ale również rozwijanie samodzielności, sprawczości, odpowiedzialności, ciekawości poznawczej, wytrwałości, umiejętności współpracy oraz zdolności radzenia sobie z trudnościami.

Szkoła wspiera wychowawczą rolę rodziny i buduje współpracę z rodzicami opartą na wzajemnym szacunku, odpowiedzialności i wspólnym działaniu na rzecz dobra dziecka.

W swojej pracy szkoła kieruje się wartościami:

- szacunek dla drugiego człowieka;
- odpowiedzialność;
- uczciwość;
- bezpieczeństwo;
- zdrowie;
- empatia;
- współpraca;
- samodzielność;
- sprawiedliwość;
- patriotyzm;
- poszanowanie tradycji i dziedzictwa narodowego;
- otwartość na wiedzę i rozwój;
- odpowiedzialność za społeczność lokalną i środowisko.

Szkoła dąży do tego, aby uczeń opuszczający jej mury posiadał nie tylko wiedzę i umiejętności potrzebne na kolejnym etapie kształcenia, ale również kompetencje pozwalające mu rozumieć siebie, budować dobre relacje, podejmować odpowiedzialne decyzje, radzić sobie z trudnościami i świadomie korzystać z możliwości współczesnego świata.

III. WIZJA SZKOŁY

Szkoła Podstawowa im. Powstańców Styczniowych 1863 roku w Lubochni jest szkołą, w której uczeń:

- czuje się bezpieczny i traktowany z szacunkiem;
- wie, do kogo może zwrócić się o pomoc;
- doświadcza wsparcia ze strony dorosłych;
- zna swoje mocne strony i rozwija zainteresowania;
- rozumie sens podejmowanego wysiłku i uczenia się;
- ma możliwość dokonywania wyborów i podejmowania inicjatywy;
- uczy się odpowiedzialności za swoje decyzje i zachowanie;
- rozwija umiejętność radzenia sobie z emocjami, stresem i niepowodzeniem;
- potrafi współpracować z innymi;
- uczy się rozwiązywać problemy i konflikty w sposób konstruktywny;
- korzysta z technologii świadomie, bezpiecznie i odpowiedzialnie;

- dba o zdrowie fizyczne i psychiczne;
- rozwija postawy patriotyczne, obywatelskie i prospołeczne;
- jest przygotowywany do podejmowania świadomych decyzji dotyczących dalszej edukacji i przyszłości zawodowej.

Szkoła dąży do budowania wspólnoty opartej na zaufaniu, dialogu, odpowiedzialności i współpracy uczniów, nauczycieli, rodziców oraz pracowników szkoły.

Proces edukacyjny powinien sprzyjać rozwijaniu ciekawości poznawczej, samodzielnego myślenia, poszukiwania rozwiązań, praktycznego wykorzystywania zdobywanej wiedzy oraz dostrzegania związków pomiędzy różnymi dziedzinami nauki i życia.

Szkoła jest miejscem, w którym błąd traktowany jest jako naturalny element procesu uczenia się, a uczeń otrzymuje informację pozwalającą mu rozpoznać swoje postępy i określić dalsze kierunki pracy.

Szczególne znaczenie ma tworzenie warunków umożliwiających uczniom rozwijanie poczucia sprawczości – przekonania, że ich zaangażowanie, decyzje i podejmowany wysiłek mają znaczenie i mogą prowadzić do osiągnięcia celów.

IV. SYLWETKA ABSOLWENTA

Działania wychowawcze, profilaktyczne i edukacyjne szkoły zmierzają do przygotowania ucznia do samodzielnego i odpowiedzialnego funkcjonowania na kolejnym etapie edukacyjnym oraz w życiu społecznym.

1. Zna siebie i rozwija własny potencjał

- rozpoznaje swoje mocne strony, zainteresowania, możliwości i obszary wymagające rozwoju;
- potrafi wyznaczać sobie realistyczne cele;
- podejmuje wysiłek i stara się doprowadzać rozpoczęte działania do końca;
- rozumie, że zdolności i umiejętności można rozwijać poprzez pracę i doświadczenie;
- potrafi przyjmować konstruktywną informację zwrotną;
- traktuje błąd i niepowodzenie jako element procesu uczenia się;
- rozwija poczucie sprawczości i odpowiedzialności za własny rozwój.

2. Potrafi się uczyć

- jest ciekawy świata i gotowy do zdobywania nowej wiedzy;
- potrafi samodzielnie poszukiwać informacji;
- rozpoznaje wiarygodne źródła informacji;
- planuje swoją pracę i organizuje naukę;
- potrafi dzielić trudniejsze zadania na etapy;
- rozwija koncentrację, wytrwałość i samodyscyplinę;
- potrafi wykorzystywać wiedzę w praktycznych sytuacjach;
- dostrzega związki pomiędzy różnymi dziedzinami wiedzy;
- podejmuje działania projektowe i zespołowe.

3. Rozumie swoje emocje i potrafi o siebie zadbać

- rozpoznaje i nazywa własne emocje;
- zna sposoby radzenia sobie ze stresem, napięciem i złością;
- potrafi zatrzymać impulsywną reakcję i poszukiwać konstruktywnego rozwiązania;
- wie, że trudne emocje są naturalną częścią życia;
- potrafi rozpoznać sytuację, w której potrzebuje pomocy;
- wie, do jakich osób i instytucji może zwrócić się o wsparcie;
- potrafi prosić o pomoc i przyjąć ją;
- rozumie znaczenie odpoczynku, snu i równowagi między obowiązkami a czasem wolnym.

4. Buduje dobre relacje

- komunikuje się z innymi w sposób oparty na szacunku;
- potrafi słuchać i uwzględniać perspektywę drugiej osoby;
- rozpoznaje potrzeby i emocje innych;
- jest empatyczny;
- potrafi współpracować w grupie;
- rozwiązuje konflikty bez przemocy;
- potrafi stawiać granice i respektować granice innych;
- reaguje na krzywdzenie, przemoc, wykluczenie i poniżanie;
- nie pozostaje obojętny na sytuację osób potrzebujących pomocy.

5. Jest odpowiedzialny za własne zdrowie

- zna podstawowe zasady zdrowego stylu życia;
- rozumie znaczenie aktywności fizycznej;
- zna znaczenie właściwego odżywiania, snu i regeneracji;
- podejmuje odpowiedzialne decyzje dotyczące zdrowia;
- zna zagrożenia związane z używaniem alkoholu, nikotyny i innych substancji psychoaktywnych;
- rozumie ryzyko związane z przyjmowaniem leków bez wskazań lekarza;
- zna zagrożenia wynikające z nadmiernego spożywania napojów energetycznych;
- rozumie znaczenie pozytywnej i realistycznej relacji z własnym ciałem;
- zna podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy.

6. Odpowiedzialnie korzysta z technologii

- przestrzega zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych obowiązujących w szkole;
- potrafi zachować równowagę pomiędzy aktywnością cyfrową i aktywnością off-line;
- chroni swoją prywatność i dane osobowe;
- rozpoznaje podstawowe zagrożenia występujące w sieci;
- wie, jak reagować na cyberprzemoc;
- krytycznie ocenia treści publikowane w Internecie;
- potrafi rozpoznawać dezinformację, manipulację i niewiarygodne źródła;
- korzysta z narzędzi sztucznej inteligencji w sposób świadomy, odpowiedzialny i etyczny;
- rozumie, że technologia powinna być narzędziem wspierającym człowieka, a nie zastępującym jego samodzielne myślenie.

7. Jest odpowiedzialnym członkiem społeczności

- zna swoje prawa i obowiązki;
- przestrzega zasad współżycia społecznego;
- szanuje innych ludzi niezależnie od różnic między nimi;
- angażuje się w życie klasy i szkoły;
- rozumie znaczenie współpracy i odpowiedzialności za wspólnotę;
- podejmuje działania na rzecz innych;
- zna znaczenie wolontariatu i aktywności społecznej;
- potrafi uczestniczyć w podejmowaniu decyzji dotyczących społeczności, której jest członkiem.

8. Jest świadomy swojej tożsamości

- zna i szanuje historię, tradycję i kulturę Polski;
- zna znaczenie symboli narodowych;
- okazuje szacunek dla miejsc pamięci i tradycji;
- zna historię i tradycję swojej szkoły;

- rozumie znaczenie patrona szkoły;
- czuje więź ze społecznością lokalną;
- rozumie znaczenie odpowiedzialności obywatelskiej;
- jest otwarty na dialog i szanuje innych ludzi oraz ich godność.

9. Potrafi dokonywać świadomych wyborów dotyczących przyszłości

- zna swoje zainteresowania, predyspozycje i mocne strony;
- poznaje różne zawody i ścieżki edukacyjne;
- rozumie związek między nauką, własnym rozwojem i przyszłością;
- potrafi poszukiwać informacji dotyczących szkół i zawodów;
- podejmuje decyzje edukacyjne adekwatne do swoich możliwości i zainteresowań;
- rozumie, że wybory edukacyjne mogą być modyfikowane wraz z rozwojem zainteresowań i zdobywaniem nowych doświadczeń.

V. CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

1. Cel główny

Głównym celem Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie ucznia w harmonijnym rozwoju fizycznym, psychicznym, społecznym, intelektualnym i aksjologicznym oraz tworzenie warunków pozwalających mu bezpiecznie funkcjonować w środowisku szkolnym, rozwijać własny potencjał, budować dobre relacje, podejmować odpowiedzialne decyzje i przygotowywać się do samodzielnego życia.

Realizacja programu służy jednocześnie:

- wzmacnianiu czynników chroniących;
- ograniczaniu wpływu czynników ryzyka;
- przeciwdziałaniu zachowaniom problemowym i ryzykownym;
- wczesnemu rozpoznawaniu trudności;
- udzielaniu pomocy uczniom wymagającym wsparcia;
- budowaniu środowiska szkolnego sprzyjającego zdrowiu psychicznemu i fizycznemu;
- rozwijaniu kompetencji potrzebnych uczniowi w dalszej edukacji i życiu społecznym.

2. Cele szczegółowe

Obszar 1. Bezpieczeństwo psychiczne i zdrowie emocjonalne

Celem działań jest:

- wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa emocjonalnego uczniów;
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji;
- uczenie konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem, lękiem i napięciem;
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze złością;
- wzmacnianie odporności psychicznej;
- rozwijanie umiejętności proszenia o pomoc;
- zwiększanie wiedzy uczniów o dostępnych formach wsparcia;
- wczesne rozpoznawanie symptomów kryzysów psychicznych;
- podejmowanie adekwatnych interwencji w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia ucznia.

Obszar 2. Relacja nauczyciel–uczeń i klimat szkoły

Celem działań jest:

- zwiększenie poczucia dostępności nauczycieli dla uczniów;
- wzmacnianie relacji opartych na szacunku, przewidywalności i zaufaniu;

- budowanie przekonania ucznia, że jego problem zostanie potraktowany poważnie;
- rozwijanie kultury dialogu;
- tworzenie jasnych zasad i konsekwentne ich stosowanie;
- wzmacnianie poczucia przynależności do szkoły;
- rozwijanie podmiotowego traktowania ucznia.

Obszar 3. Motywacja, sprawczość i uczenie się

Celem działań jest:

- wzmacnianie motywacji do nauki, szczególnie w klasach VII–VIII;
- rozwijanie poczucia sensu uczenia się;
- rozwijanie przekonania o wpływie własnego wysiłku na osiągnięte rezultaty;
- uczenie wyznaczania celów;
- rozwijanie wytrwałości;
- wykorzystywanie informacji zwrotnej wspierającej uczenie się;
- zwiększanie udziału uczniów w działaniach projektowych i praktycznych;
- umożliwianie uczniom dokonywania wyborów i podejmowania inicjatywy;
- rozwijanie ciekawości poznawczej.

Obszar 4. Samoregulacja

Celem działań jest:

- rozwijanie koncentracji uwagi;
- uczenie planowania pracy;
- rozwijanie umiejętności dzielenia trudnego zadania na etapy;
- ograniczanie unikowych sposobów reagowania na trudność;
- uczenie strategii radzenia sobie z niepowodzeniem;
- rozwijanie samokontroli;
- uczenie świadomego reagowania na napięcie i silne emocje;
- wzmacnianie ucznia za podejmowanie wysiłku i próbę rozwiązania problemu.

Obszar 5. Relacje rówieńnicze i przeciwdziałanie przemocy

Celem działań jest:

- rozwijanie empatii;
- wzmacnianie umiejętności współpracy;
- przeciwdziałanie przemocy fizycznej, psychicznej, relacyjnej i cyfrowej;
- przeciwdziałanie wykluczeniu i odrzuceniu;
- rozwijanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów;
- kształtowanie odpowiedzialności za własne zachowanie;
- uczenie reagowania na krzywdę drugiej osoby;
- rozwijanie pomocy koleżeńskiej i działań rówieńniczych;
- obejmowanie szczególną uwagą uczniów izolowanych i wycofanych.

Obszar 6. Profilaktyka zachowań ryzykownych

Celem działań jest:

- opóźnianie wieku inicjacji związanej z alkoholem, nikotyną i innymi substancjami psychoaktywnymi;
- zwiększanie świadomości konsekwencji używania substancji;
- przeciwdziałanie niewłaściwemu stosowaniu leków, szczególnie uspokajających i nasennych;
- zwiększanie świadomości skutków spożywania napojów energetycznych;
- rozwijanie umiejętności odmawiania i reagowania na presję rówieńniczą;

- wzmacnianie norm przeciwnych zachowaniom ryzykownym;
- rozwijanie wiedzy rodziców i nauczycieli w zakresie wczesnego rozpoznawania zachowań ryzykownych.

Obszar 7. Higiena cyfrowa

Celem działań jest:

- rozwijanie umiejętności zachowania równowagi pomiędzy aktywnością online i offline;
- zapobieganie problemowemu korzystaniu z Internetu;
- kształtowanie odpowiedzialnego stosunku do telefonu i innych urządzeń elektronicznych;
- rozwijanie umiejętności bezpiecznego korzystania z Internetu;
- przeciwdziałanie cyberprzemocy;
- rozwijanie krytycznego myślenia;
- uczenie rozpoznawania dezinformacji i manipulacji;
- kształtowanie odpowiedzialnego i etycznego korzystania ze sztucznej inteligencji;
- promowanie aktywności społecznej, sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej niezwiązanej z urządzeniami cyfrowymi.

Obszar 8. Zdrowie i obraz własnego ciała

Celem działań jest:

- promowanie zdrowego stylu życia;
- rozwijanie aktywności fizycznej;
- kształtowanie prawidłowych nawyków związanych ze snem, odżywianiem i odpoczynkiem;
- przeciwdziałanie presji wyglądu i nadmiernemu porównywaniu się;
- wzmacnianie realistycznej i wspierającej samooceny;
- zwiększanie świadomości wpływu mediów społecznościowych na postrzeganie wyglądu;
- rozpoznawanie sygnałów mogących wskazywać na trudności związane z odżywianiem;
- rozwijanie odpowiedzialności za własne zdrowie;
- kształtowanie umiejętności udzielania pierwszej pomocy.

Obszar 9. Postawy społeczne, obywatelskie i patriotyczne

Celem działań jest:

- rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych;
- kształtowanie szacunku dla prawa, zasad społecznych i dobra wspólnego;
- rozwijanie postaw patriotycznych;
- poznawanie historii i tradycji narodowej oraz lokalnej;
- kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły;
- rozwijanie aktywności obywatelskiej uczniów;
- wspieranie wolontariatu i działań prospołecznych;
- rozwijanie gotowości do współpracy i pomocy;
- kształtowanie odpowiedzialnych zachowań w sytuacjach zagrożenia.

Obszar 10. Orientacja edukacyjna i zawodowa

Celem działań jest:

- wspieranie uczniów w poznawaniu własnych zainteresowań, zdolności i predyspozycji;
- rozwijanie poczucia związku między nauką a przyszłością;
- zapoznanie uczniów ze światem zawodów;
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji dotyczących dalszej edukacji;
- wspieranie uczniów klas VII–VIII w świadomym wyborze szkoły ponadpodstawowej;
- zwiększanie udziału uczniów w działaniach umożliwiających poznawanie środowiska pracy i różnych ścieżek edukacyjnych.

Obszar 11. Współpraca z rodzicami

Celem działań jest:

- utrzymywanie i wzmacnianie wysokiego poziomu wsparcia rodzinnego jako czynnika chroniącego;
- budowanie partnerskiej współpracy z rodzicami;
- zwiększanie wiedzy rodziców na temat aktualnych zagrożeń i potrzeb rozwojowych dzieci;
- wspieranie kompetencji wychowawczych rodziców;
- włączanie rodziców w działania profilaktyczne szkoły;
- zapewnianie rodzicom czytelnej informacji dotyczącej możliwości uzyskania pomocy dla dziecka;
- podejmowanie wspólnych działań szkoły i rodziny w przypadku rozpoznania trudności ucznia.

VI. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH I PROFILAKTYCZNYCH

Realizacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspólnym zadaniem całej społeczności szkolnej. Skuteczność podejmowanych działań wymaga współpracy dyrekcji, nauczycieli, wychowawców, specjalistów, rodziców, uczniów oraz pracowników niepedagogicznych szkoły.

Szczególne znaczenie ma spójność działań podejmowanych wobec ucznia, wczesne rozpoznawanie jego potrzeb i trudności, wymiana informacji pomiędzy osobami udzielającymi wsparcia oraz współpraca szkoły z rodziną.

1. Dyrektor szkoły

- stwarza warunki organizacyjne do realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego;
- sprawuje nadzór nad jego realizacją i ewaluacją;
- zapewnia zgodność działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły z obowiązującymi przepisami prawa;
- wspiera wdrażanie zmian wynikających z Reformy²⁶ „Kompas Jutra”;
- tworzy warunki sprzyjające budowaniu bezpiecznego, wspierającego i przyjaznego rozwojowi ucznia środowiska szkolnego;
- wspiera działania służące budowaniu dobrych relacji pomiędzy uczniami, nauczycielami i rodzicami;
- zapewnia organizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej adekwatnie do rozpoznanych potrzeb uczniów;
- wspiera nauczycieli i specjalistów w rozpoznawaniu potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i emocjonalnych uczniów;
- stwarza warunki do wczesnego reagowania na problemy psychiczne, przemoc, zachowania ryzykowne, uzależnienia i sytuacje kryzysowe;
- nadzoruje przestrzeganie procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia lub życia ucznia;
- zapewnia realizację i przestrzeganie Standardów Ochrony Małoletnich;
- nadzoruje przestrzeganie obowiązujących w szkole zasad dotyczących korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych;
- wspiera rozwój kompetencji nauczycieli w obszarach wynikających z diagnozy potrzeb szkoły;
- umożliwia współpracę szkoły z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, instytucjami pomocy społecznej, Policją, podmiotami ochrony zdrowia oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci i rodzin;
- stwarza warunki do działalności Samorządu Uczniowskiego, wolontariatu oraz innych form aktywności uczniowskiej;
- wspiera inicjatywy umożliwiające uczniom rozwijanie zainteresowań, sprawczości, odpowiedzialności i poczucia przynależności do społeczności szkolnej;
- uwzględnia wyniki diagnozy i ewaluacji przy planowaniu pracy szkoły.

2. Rada Pedagogiczna

- uczestniczy w diagnozowaniu potrzeb wychowawczych i profilaktycznych uczniów;
- analizuje czynniki chroniące i czynniki ryzyka występujące w środowisku szkolnym;
- uczestniczy w opracowaniu i modyfikacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego;
- współpracuje z Radą Rodziców w zakresie przyjęcia i realizacji programu zgodnie z kompetencjami określonymi w przepisach prawa;
- analizuje skuteczność podejmowanych działań wychowawczych i profilaktycznych;
- wykorzystuje wyniki diagnozy do planowania pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej;
- doskonali kompetencje w zakresie rozpoznawania trudności emocjonalnych, zachowań ryzykownych i sytuacji kryzysowych uczniów;
- podejmuje działania służące zwiększaniu poczucia bezpieczeństwa i wsparcia uczniów;
- rozwija rozwiązania sprzyjające wzmocnieniu motywacji, sprawczości i aktywności poznawczej uczniów;
- stosuje metody pracy sprzyjające współpracy, aktywności ucznia i wykorzystywaniu wiedzy w praktyce;
- uczestniczy w ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. Nauczyciele

- realizują zadania wychowawcze i profilaktyczne podczas codziennej pracy z uczniami;
- budują relacje z uczniami oparte na szacunku, życzliwości, przewidywalności i jasnych zasadach;
- dbają o podmiotowe traktowanie ucznia;
- reagują na sygnały wskazujące na pogorszenie funkcjonowania emocjonalnego, społecznego lub edukacyjnego ucznia;
- zwracają szczególną uwagę na uczniów wycofanych, izolowanych, doświadczających trudności w relacjach lub nagłej zmiany funkcjonowania;
- przekazują wychowawcy lub specjalistom informacje o zaobserwowanych trudnościach ucznia;
- reagują na przemoc, agresję, poniżanie, wykluczenie, dyskryminację i cyberprzemoc;
- przestrzegają Standardów Ochrony Małoletnich oraz obowiązujących procedur interwencyjnych;
- wspierają uczniów w radzeniu sobie z niepowodzeniami edukacyjnymi;
- rozwijają u uczniów poczucie sprawczości i odpowiedzialności za proces uczenia się;
- przekazują uczniom informację zwrotną wspierającą dalszy rozwój;
- tworzą sytuacje umożliwiające współpracę, samodzielność, rozwiązywanie problemów i praktyczne wykorzystywanie wiedzy;
- wzmocniają wysiłek, postęp i zaangażowanie ucznia, a nie wyłącznie końcowy rezultat;
- wspierają rozwijanie zainteresowań i mocnych stron uczniów;
- promują zdrowy styl życia;
- kształtują odpowiedzialne korzystanie z technologii cyfrowych i narzędzi sztucznej inteligencji;
- przestrzegają i egzekwują zasady dotyczące korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych;
- współpracują z wychowawcami, rodzicami, pedagogiem, pedagogiem specjalnym, psychologiem i innymi specjalistami.

4. Wychowawcy klas

- diagnozują potrzeby, zasoby i trudności zespołu klasowego;
- rozpoznają czynniki chroniące i czynniki ryzyka;
- monitorują relacje rówieśnicze oraz klimat klasy;
- zwracają uwagę na uczniów doświadczających izolacji, odrzucenia lub trudności adaptacyjnych;
- rozpoznają potrzeby uczniów dotyczące zdrowia psychicznego i bezpieczeństwa emocjonalnego;
- monitorują frekwencję, zachowanie i istotne zmiany w funkcjonowaniu uczniów;
- utrzymują systematyczny kontakt z rodzicami;

- koordynują współpracę nauczycieli i specjalistów w przypadku ucznia wymagającego wsparcia;
- informują uczniów, gdzie i w jaki sposób mogą uzyskać pomoc;
- prowadzą zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalne i społeczne;
- podejmują działania dotyczące radzenia sobie ze stresem, lękiem, złością i trudnymi sytuacjami;
- rozwijają umiejętności rozwiązywania konfliktów;
- prowadzą działania integrujące zespół klasowy;
- rozwijają poczucie odpowiedzialności uczniów za atmosferę panującą w klasie;
- wzmacniają motywację, samodzielność i sprawczość uczniów;
- realizują działania dotyczące higieny cyfrowej, bezpieczeństwa w sieci i aktywności off-line;
- podejmują tematykę profilaktyki zachowań ryzykownych odpowiednio do wieku uczniów;
- wspierają uczniów w rozpoznawaniu własnych zainteresowań, mocnych stron i planów edukacyjnych;
- opracowują plan pracy wychowawczej klasy uwzględniający cele Programu Wychowawczo-Profilaktycznego oraz specyfikę konkretnego zespołu;
- dokonują bieżącej oceny skuteczności podejmowanych działań.

5. Pedagog szkolny

- prowadzi działania diagnostyczne dotyczące sytuacji wychowawczej i społecznej uczniów;
- rozpoznaje indywidualne potrzeby uczniów oraz przyczyny trudności w funkcjonowaniu szkolnym;
- udziela uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej odpowiednio do rozpoznanych potrzeb;
- wspiera uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji rodzinnej, społecznej lub szkolnej;
- podejmuje działania interwencyjne w sytuacji kryzysu, przemocy, zachowań ryzykownych lub zagrożenia dobra dziecka;
- współpracuje z wychowawcami i nauczycielami w rozwiązywaniu problemów wychowawczych;
- wspiera rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i rodzinnych mających wpływ na funkcjonowanie dziecka;
- prowadzi działania profilaktyczne wynikające z rozpoznanych potrzeb szkoły;
- uczestniczy w działaniach dotyczących profilaktyki uzależnień, przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy i zachowań ryzykownych;
- wspiera uczniów w rozwijaniu umiejętności społecznych, rozwiązywaniu konfliktów i poszukiwaniu pomocy;
- współpracuje z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, pomocą społeczną, Policją, sądem rodzinnym i innymi instytucjami – stosownie do potrzeb i obowiązujących przepisów;
- uczestniczy w monitorowaniu i ewaluacji działań wychowawczych i profilaktycznych.

6. Pedagog specjalny

- współpracuje z nauczycielami, wychowawcami, specjalistami i rodzicami w rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów;
- wspiera szkołę w zapewnianiu uczniom warunków pełnego uczestnictwa w życiu szkoły;
- uczestniczy w rozpoznawaniu barier utrudniających uczniowi funkcjonowanie i uczenie się;
- wspiera dostosowywanie sposobów pracy do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia;
- udziela bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom;
- wspiera uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w budowaniu poczucia przynależności, sprawczości i własnej wartości;
- wspiera nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych;
- współpracuje z rodzicami uczniów wymagających szczególnego wsparcia;
- uczestniczy w pracy zespołów dotyczących uczniów objętych kształceniem specjalnym;
- współpracuje z poradnią psychologiczno-pedagogiczną i innymi podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny;
- uczestniczy w działaniach profilaktycznych, integracyjnych i wspierających;

- przedstawia propozycje działań i doskonalenia zawodowego nauczycieli wynikające z rozpoznanych potrzeb uczniów.

7. Psycholog szkolny

- prowadzi działania diagnostyczne dotyczące potrzeb emocjonalnych, społecznych i psychicznych uczniów;
- udziela uczniom pomocy psychologicznej odpowiednio do rozpoznanych potrzeb;
- podejmuje działania służące wczesnemu rozpoznawaniu kryzysów psychicznych;
- udziela wsparcia uczniom doświadczającym lęku, silnego stresu, obniżonego nastroju, trudności w relacjach i innych problemów emocjonalnych;
- podejmuje działania interwencyjne w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia ucznia zgodnie z obowiązującymi procedurami;
- prowadzi lub współprowadzi działania rozwijające kompetencje emocjonalne i społeczne;
- wspiera uczniów w rozwijaniu konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem, napięciem i złością;
- wspiera wychowawców i nauczycieli w rozpoznawaniu sygnałów pogorszenia funkcjonowania psychicznego ucznia;
- konsultuje z nauczycielami sposoby wspierania ucznia w środowisku szkolnym;
- udziela porad i konsultacji rodzicom;
- wspiera działania służące poprawie relacji nauczyciel–uczeń oraz klimatu emocjonalnego szkoły;
- współpracuje z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, ochroną zdrowia i innymi podmiotami – stosownie do potrzeb;
- uczestniczy w analizie wyników diagnozy i ewaluacji programu.

8. Nauczyciel doradztwa zawodowego

- realizuje zadania wynikające z Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego;
- wspiera uczniów w rozpoznawaniu zainteresowań, zdolności, mocnych stron i predyspozycji;
- rozwija wiedzę uczniów o świecie zawodów i rynku pracy;
- pomaga uczniom dostrzegać związki pomiędzy nauką, rozwijanymi kompetencjami a przyszłością edukacyjną i zawodową;
- wspiera uczniów klas VII–VIII w podejmowaniu świadomych decyzji dotyczących wyboru szkoły ponadpodstawowej;
- organizuje dostęp do informacji dotyczących szkół, zawodów i możliwości dalszego kształcenia;
- współpracuje z wychowawcami, nauczycielami i rodzicami;
- inicjuje kontakty z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych, instytucji i środowiska pracy;
- wykorzystuje działania z zakresu doradztwa zawodowego również do wzmacniania motywacji uczniów poprzez pokazywanie praktycznego znaczenia zdobywanej wiedzy i kompetencji.

9. Rodzice

- współuczestniczą w tworzeniu szkolnego środowiska wychowawczego;
- uczestniczą w diagnozowaniu potrzeb wychowawczych i profilaktycznych;
- współpracują z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- przekazują szkole informacje istotne dla bezpieczeństwa i funkcjonowania dziecka;
- korzystają z konsultacji i wsparcia oferowanego przez szkołę;
- uczestniczą w spotkaniach, działaniach edukacyjnych i profilaktycznych organizowanych dla rodziców;
- wspierają dziecko w przestrzeganiu zasad obowiązujących w szkole;
- kształtują odpowiedzialne nawyki związane ze zdrowiem, snem, odpoczynkiem, aktywnością fizyczną i korzystaniem z technologii;

- zwracają uwagę na niepokojące zmiany w zachowaniu i funkcjonowaniu dziecka oraz podejmują współpracę ze szkołą w celu udzielenia mu pomocy;
- wspierają rozwijanie zainteresowań, samodzielności i odpowiedzialności dziecka;
- uczestniczą w procesie podejmowania przez ucznia decyzji dotyczących dalszej edukacji.
- Rada Rodziców uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły zgodnie z przepisami ustawy – Prawo oświatowe.

10. Samorząd Uczniowski i uczniowie

- Samorząd Uczniowski reprezentuje potrzeby i opinie uczniów;
- uczestniczy w budowaniu przyjaznego klimatu szkoły;
- inicjuje działania integrujące społeczność szkolną;
- organizuje lub współorganizuje akcje społeczne, charytatywne, obywatelskie, patriotyczne, kulturalne i ekologiczne;
- promuje pomoc koleżeńską i wzajemny szacunek;
- uczestniczy w działaniach przeciwdziałających przemocy, wykluczeniu i cyberprzemocy;
- promuje aktywność off-line i odpowiedzialne korzystanie z technologii;
- współpracuje z nauczycielami i dyrekcją w sprawach dotyczących życia szkoły;
- umożliwia uczniom zdobywanie doświadczenia w podejmowaniu decyzji, współpracy, odpowiedzialności i realizowaniu własnych inicjatyw;
- uczniowie przestrzegają Statutu szkoły, regulaminów, zasad bezpieczeństwa i norm współżycia społecznego;
- odnoszą się z szacunkiem do innych, dbają o bezpieczeństwo własne i innych, reagują na krzywdzenie i zgłaszają sytuacje wymagające pomocy osoby dorosłej;
- korzystają z dostępnych form pomocy i angażują się – stosownie do swoich możliwości – w życie klasy i szkoły.

11. Pracownicy niepedagogiczni szkoły

- współtworzą bezpieczne i życzliwe środowisko szkolne;
- traktują uczniów z szacunkiem i respektują ich prawa;
- przestrzegają Standardów Ochrony Małoletnich;
- reagują na sytuacje mogące zagrażać bezpieczeństwu ucznia;
- informują nauczyciela, wychowawcę, specjalistę lub dyrektora o zauważonych sytuacjach wymagających interwencji;
- reagują na przemoc, agresję, niszczenie mienia i inne zachowania zagrażające bezpieczeństwu;
- wspierają przestrzeganie zasad obowiązujących na terenie szkoły;
- współpracują z nauczycielami i dyrekcją w zakresie zapewniania bezpieczeństwa uczniom.

VII. ZASADY REALIZACJI PROGRAMU

1. wynikają z rozpoznanych potrzeb uczniów oraz zidentyfikowanych czynników ryzyka i czynników chroniących;
2. są dostosowane do wieku, etapu rozwojowego, możliwości psychofizycznych i potrzeb uczniów;
3. mają charakter systematyczny i – w obszarach tego wymagających – całoroczny;
4. obejmują zarówno działania skierowane do całej społeczności uczniowskiej, jak i działania adresowane do określonych grup oraz indywidualnych uczniów wymagających zwiększonego wsparcia;
5. wykorzystują przede wszystkim metody aktywizujące, warsztatowe, projektowe, rozmowę, doświadczenie i praktyczne ćwiczenie umiejętności;
6. uwzględniają aktywny udział uczniów oraz możliwość współdecydowania o wybranych działaniach dotyczących życia klasy i szkoły;
7. opierają się na współpracy szkoły z rodzicami;

8. są realizowane przez osoby posiadające odpowiednie kompetencje, a w przypadku potrzeby specjalistycznej pomocy szkoła współpracuje z właściwymi podmiotami zewnętrznymi;
9. podlegają monitorowaniu i ewaluacji;
10. są modyfikowane, jeżeli wyniki obserwacji, diagnozy lub ewaluacji wskazują na zmianę potrzeb uczniów.

Działania profilaktyczne realizowane są na trzech poziomach:

Profilaktyka uniwersalna – skierowana do wszystkich uczniów, służąca wzmocnieniu czynników chroniących, rozwijaniu kompetencji oraz zapobieganiu zachowaniom ryzykownym.

Profilaktyka selektywna – skierowana do uczniów lub grup uczniów, u których ze względu na występujące czynniki ryzyka istnieje zwiększone prawdopodobieństwo pojawienia się trudności lub zachowań problemowych.

Profilaktyka wskazująca – skierowana do uczniów, u których występują już pierwsze symptomy zachowań problemowych, trudności psychicznych lub innych problemów wymagających pogłębionej pomocy i – stosownie do potrzeb – współpracy ze specjalistami spoza szkoły.

W realizacji programu szkoła szczególną uwagę poświęca uczniom klas VII–VIII ze względu na wyniki przeprowadzonej diagnozy wskazujące m.in. na wysoki poziom amotywacji, obniżone poczucie wsparcia nauczycieli, trudności w samoregulacji oraz występowanie zachowań ryzykownych.

Nie oznacza to ograniczenia działań profilaktycznych w młodszych klasach. W klasach I–VI szczególne znaczenie ma profilaktyka uprzedzająca, rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych oraz wzmocnienie istniejących czynników chroniących, zanim pojawią się utrwalone zachowania problemowe.

VIII. SZCZEGÓŁOWY PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH NA ROK SZKOLNY 2026/2027

Plan opracowano na podstawie diagnozy potrzeb uczniów Szkoły Podstawowej im. Powstańców Styczniowych 1863 roku w Lubochni, ze szczególnym uwzględnieniem rozpoznanych czynników ryzyka i czynników chroniących. Działania mają charakter uniwersalny, selektywny lub wskazujący – odpowiednio do rozpoznanych potrzeb.

Obszar / problem	Cele i zadania	Sposób realizacji	Odbiorcy	Odpowiedzialni	Termin / częstotliwość	Zakładane efekty / wskaźniki
Zdrowie psychiczne i bezpieczeństwo emocjonalne	Rozwijanie umiejętności rozpoznawania emocji, radzenia sobie z lękiem, stresem i napięciem; zwiększanie gotowości do szukania pomocy; wczesne rozpoznawanie kryzysów.	Godziny wychowawcze z ćwiczeniem konkretnych strategii samoregulacji; przypomnienie uczniom, gdzie i u kogo mogą uzyskać pomoc; indywidualne konsultacje; działania interwencyjne zgodnie z procedurami; przekazanie rodzicom informacji o sygnałach kryzysu i możliwościach pomocy; szkolenie/omówienie dla nauczycieli dotyczące sygnałów ostrzegawczych.	I–VIII; ze szczególnym uwzględnieniem VII–VIII; rodzice; nauczyciele	Wychowawcy, psycholog, pedagog szkolny, pedagog specjalny, nauczyciele, dyrektor	Cały rok; treści na godzinach wychowawczych systematycznie; działania interwencyjne – wg potrzeb	Uczeń potrafi wskazać co najmniej kilka bezpiecznych sposobów radzenia sobie z napięciem; wie, do kogo zwrócić się o pomoc; nauczyciele znają ścieżkę reagowania; uczniowie wymagający wsparcia są obejmowani pomocą.
Relacja nauczyciel–uczeń i poczucie wsparcia	Zwiększanie subiektywnego poczucia dostępności i wsparcia ze strony dorosłych, szczególnie w klasach VII–VIII; budowanie relacji opartych na szacunku i przewidywalności.	Ustalenie i zakomunikowanie uczniom sposobów kontaktu ze specjalistami i wychowawcą; krótkie rozmowy indywidualne z uczniami wymagającymi uwagi; wykorzystywanie informacji zwrotnej; działania RP dotyczące komunikacji wspierającej; badanie krótką ankietą/pulsem poczucia wsparcia w starszych klasach.	IV–VIII, szczególnie VII–VIII; nauczyciele	Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, psycholog, pedagog	Cały rok; krótka diagnoza kontrolna co najmniej raz w II półroczu	Większa część uczniów potrafi wskazać dorosłą osobę w szkole, do której może zwrócić się z problemem; poprawa informacji zwrotnej uczniów dotyczącej dostępności wsparcia.
Motywacja, sprawczość i pozytywny stosunek do szkoły	Wzmacnianie sensu uczenia się, motywacji wewnętrznej, sprawczości i wytrwałości; ograniczanie amotywacji starszych uczniów.	Wyznaczanie krótkoterminowych celów i monitorowanie postępu; zadania projektowe i praktyczne; możliwość wyboru sposobu wykonania wybranych zadań; informacja zwrotna pokazująca postęp; łączenie treści nauczania z zastosowaniem w życiu i światem zawodów; inicjatywy uczniowskie; rozmowy indywidualne z uczniami o silnej amotywacji.	IV–VIII, szczególnie VII–VIII	Nauczyciele, wychowawcy, nauczyciel doradztwa zawodowego, pedagog, psycholog	Cały rok	Uczeń potrafi określić własny cel i kolejne kroki; zwiększa się udział uczniów w projektach i inicjatywach; uczniowie dostrzegają związek nauki z dalszą edukacją i życiem.
Samoregulacja, koncentracja i radzenie sobie z trudnym zadaniem	Rozwijanie koncentracji, planowania, wytrwałości i konstruktywnego reagowania na trudność oraz złość.	Ćwiczenia: dzielenie zadania na etapy, planowanie, techniki koncentracji, przerwy regeneracyjne, rozpoznawanie sygnałów narastającej złości, STOP–pomyśl–działaj, sposoby bezpiecznego rozładowania napięcia; dostosowanie wsparcia do potrzeb uczniów; konsultacje specjalistów.	I–VIII; działania pogłębiane IV–VIII	Wychowawcy, nauczyciele, psycholog, pedagog specjalny, pedagog	Cały rok	Uczniowie znają i stosują strategie organizacji pracy oraz regulacji emocji; ograniczanie zachowań impulsywnych i unikowych; nauczyciele wzmacniają podejmowanie próby i wysiłek.
Relacje rówieśnicze, przemoc i wykluczenie	Przeciwdziałanie przemocy fizycznej, psychicznej, relacyjnej i cyfrowej; ograniczanie izolacji i odrzucenia; rozwijanie empatii i odpowiedzialności.	Integracja zespołów klasowych; ćwiczenie komunikacji i rozwiązywania konfliktów; omawianie roli świadka przemocy; procedury interwencji; obserwacja uczniów wycofanych; pomoc koleżeńska, wolontariat i działania SU; współpraca z rodzicami w sytuacjach problemowych.	I–VIII; rodzice wg potrzeb	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog, pedagog specjalny, SU, dyrektor	Cały rok; diagnoza relacji na początku roku i wg potrzeb	Uczniowie wiedzą, jak reagować na krzywdzenie i komu je zgłaszać; konflikty są rozwiązywane z udziałem dorosłych, gdy jest to potrzebne; uczniowie zagrożeni izolacją są rozpoznawani i obejmowani wsparciem.
Profilaktyka substancji psychoaktywnych, nikotyny i alkoholu	Opóźnianie inicjacji; zwiększanie wiedzy o skutkach zdrowotnych i społecznych; wzmacnianie umiejętności odmawiania.	Zajęcia profilaktyczne dostosowane do wieku; ćwiczenie reakcji na presję grupy; analiza mitów dotyczących nikotyny, e-papierosów, alkoholu i substancji; współpraca ze specjalistami zewnętrznymi, jeśli wynika z potrzeb; materiały informacyjne dla rodziców.	IV–VIII, szczególnie VII–VIII; rodzice	Pedagog, wychowawcy, nauczyciele biologii/edukacji zdrowotnej, psycholog; podmioty zewnętrzne wg potrzeb	Co najmniej raz w roku w każdej grupie adekwatnej wiekowo; działania dodatkowe wg potrzeb	Uczniowie znają konsekwencje używania substancji i potrafią wskazać strategie odmowy; rodzice otrzymują informacje o sygnałach ryzyka i możliwościach pomocy.

Obszar / problem	Cele i zadania	Sposób realizacji	Odbiorcy	Odpowiedzialni	Termin / częstotliwość	Zakładane efekty / wskaźniki
Niewłaściwe stosowanie leków i napoje energetyczne	Zmniejszanie akceptacji dla samodzielnego przyjmowania leków uspokajających/nasennych; zwiększanie świadomości ryzyka związanego z energetykami.	Dedykowane zajęcia dla VII–VIII o bezpiecznym stosowaniu leków, ryzyku dzielenia się lekami i łączenia substancji; treści o wpływie energetyków na sen, napięcie i zdrowie; informacja dla rodziców o wyniku diagnozy i bezpiecznym przechowywaniu leków; konsultacja z pielęgniarką lub innym specjalistą medycznym – jeśli dostępna.	VII–VIII; rodzice	Pedagog, psycholog, wychowawcy, pielęgniarka szkolna/specjalista medyczny wg możliwości	I półrocze + przypomnienie w II półroczu	Uczniowie wiedzą, że leków uspokajających i nasennych nie należy przyjmować bez zaleceń właściwej osoby i nie należy udostępniać ich innym; znają skutki nadużywania energetyków; rodzice otrzymują konkretne zalecenia profilaktyczne.
Higiena cyfrowa, telefony, Internet i AI	Zapobieganie problemowemu korzystaniu z Internetu; przestrzeganie zasad używania urządzeń; bezpieczeństwo cyfrowe; krytyczne myślenie i odpowiedzialne korzystanie z AI.	Zapoznanie uczniów i rodziców z obowiązującymi zasadami korzystania z telefonów; konsekwentne stosowanie zasad; zajęcia o czasie ekranowym, prywatności, cyberprzemocy, dezinformacji i śladzie cyfrowym; zadania dotyczące weryfikacji źródeł; zasady etycznego korzystania z AI; promowanie przerw i aktywności off-line.	I–VIII, zakres dostosowany do wieku; rodzice; nauczyciele	Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele informatyki i inni nauczyciele, pedagog, psycholog	Cały rok; zasady – od początku roku; działania edukacyjne co najmniej raz w każdym półroczu	Uczniowie znają zasady szkolne i zasady bezpieczeństwa w sieci; potrafią wskazać sposoby weryfikacji informacji; rozumieją, że AI nie zastępuje samodzielnego myślenia; ogranicza się liczbę naruszeń zasad korzystania z urządzeń.
Obraz ciała, samoocena i presja mediów społecznościowych	Wzmacnianie realistycznej samooceny i zdrowej relacji z ciałem; przeciwdziałanie presji wyglądu i ryzykownym zachowaniom związanym z odżywianiem.	Zajęcia dostosowane do wieku o różnorodności wyglądu, samoocenie, filtrach i kreowaniu wizerunku w mediach; rozmowy o języku dotyczącym ciała; rozpoznawanie sygnałów trudności; konsultacje indywidualne; materiały dla rodziców starszych uczniów dotyczące sygnałów ostrzegawczych.	IV–VIII, szczególnie VII–VIII; rodzice	Psycholog, pedagog, wychowawcy, nauczyciele edukacji zdrowotnej/biologii	Co najmniej jeden blok w roku; wsparcie indywidualne wg potrzeb	Uczniowie rozpoznają wpływ mediów na obraz ciała; wiedzą, gdzie szukać pomocy; nauczyciele unikają stygmatyzujących komunikatów dotyczących wyglądu; sygnały trudności są kierowane do specjalistów.
Zdrowie, ruch, sen, odżywianie i pierwsza pomoc	Kształtowanie odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych i umiejętności pierwszej pomocy.	Aktywność ruchowa i promocja aktywnego spędzania czasu; edukacja o śnie, regeneracji i odżywianiu; praktyczne ćwiczenia pierwszej pomocy; działania sportowe i rekreacyjne; włączanie treści zdrowotnych do odpowiednich zajęć.	I–VIII	Nauczyciele WF, wychowawcy, nauczyciele edukacji zdrowotnej/biologii, pielęgniarka, osoby przeszkolone z pierwszej pomocy	Cały rok; pierwsza pomoc – zgodnie z planem szkoły i wymaganiami programowymi	Uczniowie znają podstawowe zachowania prozdrowotne i zasady pierwszej pomocy; zwiększa się udział w aktywnościach ruchowych i off-line.
Bezpieczeństwo i odporność społeczna	Rozwijanie odpowiedzialnych zachowań w sytuacjach zagrożenia, współpracy, odporności społecznej i gotowości do udzielania pomocy.	Przypominanie zasad bezpieczeństwa i procedur szkolnych; ćwiczenia ewakuacyjne; treści dotyczące zachowania w sytuacjach zagrożeń; w klasach IV–VIII wykorzystywanie zajęć z wychowawcą do rozwijania umiejętności bezpiecznego zachowania; działania z zakresu pierwszej pomocy i odpowiedzialności za innych.	I–VIII, z działaniami dostosowanymi do wieku	Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, podmioty zewnętrzne wg potrzeb	Cały rok; zgodnie z harmonogramem bezpieczeństwa szkoły	Uczniowie znają podstawowe zasady postępowania w sytuacji zagrożenia, alarmu i ewakuacji; wiedzą, jak wezwać pomoc; reagują zgodnie z instrukcjami dorosłych.
Postawy obywatelskie, patriotyczne i prospołeczne	Rozwijanie odpowiedzialności za wspólnotę, patriotyzmu, wolontariatu, szacunku dla tradycji i aktywności obywatelskiej.	Obchody świąt państwowych i szkolnych połączone z wyjaśnianiem ich znaczenia; działania związane z patronem szkoły i historią lokalną; wolontariat; inicjatywy SU; projekty społeczne; opieka nad miejscami pamięci; działania na rzecz społeczności lokalnej.	I–VIII	Wychowawcy, nauczyciele historii i WOS, opiekun SU, opiekun wolontariatu, pozostali nauczyciele	Cały rok zgodnie z kalendarzem szkoły	Uczniowie znają najważniejsze tradycje szkoły i symbole narodowe, angażują się w działania społeczne oraz potrafią wskazać znaczenie odpowiedzialności za wspólnotę.
Doradztwo zawodowe i przyszłość edukacyjna	Wzmacnianie motywacji przez łączenie nauki z przyszłością; wspieranie świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych.	Rozpoznawanie zainteresowań i mocnych stron; zajęcia doradztwa zawodowego; informacje o szkołach i zawodach; spotkania z przedstawicielami szkół i zawodów; wyjścia/spotkania z pracodawcami wg możliwości; indywidualne konsultacje; włączanie elementów orientacji zawodowej do pracy wychowawczej.	I–VIII zgodnie z etapem rozwojowym; szczególnie VII–VIII; rodzice uczniów kończących szkołę	Nauczyciel DZ, wychowawcy, nauczyciele, pedagog	Cały rok; intensyfikacja VII–VIII zgodnie z WSDZ	Uczniowie rozpoznają swoje zasoby; VII–VIII znają możliwości dalszego kształcenia i potrafią wyszukiwać informacje potrzebne do wyboru szkoły.
Współpraca z rodzicami jako czynnik chroniący	Utrzymanie i wzmacnianie wysokiego wsparcia rodzinnego; zwiększanie	Regularne konsultacje; krótkie materiały dotyczące zdrowia psychicznego, leków, energetyków, higieny cyfrowej, obrazu ciała i zachowań ryzykownych; spotkania tematyczne wynikające z	Rodzice I–VIII	Wychowawcy, pedagog, psycholog, pedagog specjalny, dyrektor	Cały rok; treści tematyczne rozłożone w ciągu roku	Rodzice wiedzą, gdzie szukać pomocy; otrzymują informacje dotyczące najważniejszych ryzyk ujawnionych w diagnozie; szkoła i

Obszar / problem	Cele i zadania	Sposób realizacji	Odbiorcy	Odpowiedzialni	Termin / częstotliwość	Zakładane efekty / wskaźniki
	spójności działań szkoły i domu.	aktualnych potrzeb; szybki kontakt przy zmianach w funkcjonowaniu ucznia; kierowanie do specjalistycznej pomocy, gdy jest potrzebna.				rodzice podejmują wspólne działania wobec ucznia wymagającego wsparcia.
Kompas Jutra – sprawczość, ciekawość i kompetencje przekrojowe	Wspieranie wdrażania nowej podstawy w klasach I i IV oraz rozwijanie sprawczości, współpracy, ciekawości, praktycznego wykorzystania wiedzy i odpowiedzialności.	Metody aktywizujące i projektowe; zadania interdyscyplinarne; możliwość wyboru i podejmowania inicjatywy; informacja zwrotna; refleksja ucznia nad procesem uczenia się; dzielenie się dobrymi praktykami przez nauczycieli; działania dostosowane do klas objętych nową podstawą oraz wykorzystywanie jej założeń wychowawczych w całej szkole.	I i IV – w związku z wdrażaniem nowej podstawy; elementy wspierające I–VIII	Dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, zespoły przedmiotowe	Cały rok	Uczniowie częściej podejmują samodzielne działania, pracują projektowo i współpracują; nauczyciele wykorzystują rozwiązania sprzyjające sprawczości i informacji zwrotnej.

IX. MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego podlega systematycznemu monitorowaniu w ciągu całego roku szkolnego.

Celem monitorowania jest:

- sprawdzanie stopnia realizacji zaplanowanych działań;
- ocena ich adekwatności do aktualnych potrzeb uczniów;
- obserwowanie zmian zachodzących w funkcjonowaniu uczniów i zespołów klasowych;
- rozpoznawanie nowych problemów i czynników ryzyka;
- ocena skuteczności stosowanych form wsparcia;
- modyfikowanie działań w sytuacji zmiany potrzeb uczniów lub pojawienia się nowych zagrożeń.

Monitorowanie prowadzone jest przez dyrektora szkoły, wychowawców, nauczycieli oraz specjalistów szkolnych w zakresie odpowiadającym ich zadaniom.

W monitorowaniu wykorzystuje się w szczególności:

- obserwację funkcjonowania uczniów;
- rozmowy z uczniami;
- rozmowy i konsultacje z rodzicami;
- informacje uzyskiwane od nauczycieli i wychowawców;
- analizę sytuacji wychowawczej klas;
- analizę frekwencji;
- analizę zachowania i osiągnięć edukacyjnych uczniów;
- analizę zgłoszeń do pedagoga, pedagoga specjalnego i psychologa;
- analizę przypadków przemocy, agresji, cyberprzemocy, zachowań ryzykownych i innych sytuacji wymagających interwencji;
- analizę podejmowanych działań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- informacje dotyczące udziału uczniów w działaniach Samorządu Uczniowskiego, wolontariacie, projektach, zajęciach dodatkowych i innych formach aktywności;
- informacje zwrotne od uczniów, rodziców i nauczycieli.

W przypadku ujawnienia nowych problemów lub istotnej zmiany sytuacji wychowawczej szkoły dopuszcza się modyfikację sposobów realizacji poszczególnych zadań w trakcie roku szkolnego.

X. EWALUACJA PROGRAMU

1. Cel ewaluacji

Ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego służy określeniu, w jakim stopniu podejmowane działania:

- odpowiadały na rzeczywiste potrzeby uczniów;
- wzmacniały rozpoznane czynniki chroniące;
- ograniczały oddziaływanie czynników ryzyka;
- przyczyniały się do poprawy funkcjonowania uczniów;
- wspierały budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkolnego;
- zwiększały skuteczność współpracy szkoły z rodzicami;
- pozwalały na realizację założonych celów wychowawczych i profilaktycznych.

Ewaluacja nie ogranicza się do sprawdzenia liczby przeprowadzonych zajęć, spotkań, warsztatów lub akcji. Obejmuje również ocenę efektów podejmowanych działań.

2. Główne obszary ewaluacji

1) Zdrowie psychiczne i bezpieczeństwo emocjonalne

Ocenie podlegać będzie w szczególności:

- znajomość przez uczniów sposobów radzenia sobie ze stresem, lękiem i napięciem;
- wiedza uczniów o osobach i miejscach, w których mogą uzyskać pomoc;
- gotowość uczniów do zwracania się o pomoc w sytuacji trudnej;
- rozpoznawanie przez nauczycieli sygnałów mogących świadczyć o kryzysie ucznia;
- skuteczność podejmowanych działań pomocowych i interwencyjnych.

2) Poczucie wsparcia i relacja nauczyciel–uczeń

Ocenie podlegać będzie w szczególności:

- poczucie uczniów, że w szkole znajduje się osoba dorosła, do której mogą zwrócić się z problemem;
- poczucie bycia traktowanym z szacunkiem;
- dostępność nauczycieli i specjalistów w sytuacjach trudnych;
- jakość komunikacji pomiędzy uczniami i nauczycielami.

3) Motywacja, sprawczość i stosunek do szkoły

Ocenie podlegać będzie w szczególności:

- zaangażowanie uczniów w proces uczenia się;
- gotowość do podejmowania trudniejszych zadań;
- umiejętność wyznaczania celów i planowania pracy;
- poczucie wpływu ucznia na własne postępy;
- uczestnictwo uczniów w projektach i inicjatywach szkolnych;
- dostrzeganie przez uczniów związku między nauką a dalszą edukacją i przyszłością zawodową.

4) Samoregulacja i kompetencje emocjonalno-społeczne

Ocenie podlegać będzie w szczególności:

- znajomość i wykorzystywanie przez uczniów sposobów radzenia sobie z silnymi emocjami;
- umiejętność konstruktywnego wyrażania złości;
- zdolność podejmowania działania mimo pojawiających się trudności;
- umiejętność organizowania własnej pracy;
- funkcjonowanie uczniów w sytuacjach konfliktowych;
- jakość relacji rówieśniczych.

5) Zachowania ryzykowne

Ocenie podlegać będzie w szczególności:

- poziom wiedzy uczniów dotyczącej konsekwencji używania nikotyny, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- świadomość zagrożeń związanych z niewłaściwym stosowaniem leków;
- świadomość konsekwencji spożywania napojów energetycznych;
- umiejętność reagowania na presję rówieśniczą;
- rozpoznawanie przez uczniów sytuacji wymagających zwrócenia się o pomoc;
- liczba i charakter ujawnianych w szkole zachowań ryzykownych.

6) Higiena cyfrowa i bezpieczeństwo w sieci

Ocenie podlegać będzie w szczególności:

- przestrzeganie zasad dotyczących korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych;

- wiedza uczniów dotycząca zasad bezpieczeństwa w sieci;
- umiejętność reagowania na cyberprzemoc;
- świadomość wpływu nadmiernego korzystania z urządzeń cyfrowych na zdrowie i funkcjonowanie;
- umiejętność krytycznej oceny informacji dostępnych w Internecie;
- odpowiedzialne korzystanie z narzędzi sztucznej inteligencji;
- udział uczniów w aktywnościach off-line.

7) Relacje rówieśnicze i przeciwdziałanie przemocy

Ocenie podlegać będzie w szczególności:

- poczucie bezpieczeństwa uczniów;
- jakość relacji w zespołach klasowych;
- występowanie przypadków przemocy, agresji, wykluczenia i cyberprzemocy;
- znajomość przez uczniów sposobów reagowania na krzywdę;
- gotowość do zgłaszania sytuacji przemocy osobie dorosłej;
- funkcjonowanie uczniów zagrożonych izolacją lub odrzuceniem.

8) Współpraca z rodzicami

Ocenie podlegać będzie w szczególności:

- udział rodziców w spotkaniach i działaniach organizowanych przez szkołę;
- korzystanie przez rodziców z konsultacji z nauczycielami i specjalistami;
- jakość wymiany informacji pomiędzy szkołą a rodzicami;
- skuteczność współpracy w sytuacji pojawienia się trudności ucznia;
- przydatność przekazywanych rodzicom materiałów i informacji profilaktycznych.

Szczególną uwagę w obszarach poczucia wsparcia, motywacji i zachowań ryzykownych należy zwrócić na uczniów klas VII–VIII ze względu na wyniki diagnozy.

3. Metody i narzędzia ewaluacji

- obserwacja;
- rozmowy indywidualne i grupowe;
- krótkie ankiety skierowane do uczniów;
- ankiety skierowane do rodziców i nauczycieli – stosownie do potrzeb;
- analiza dokumentacji szkolnej;
- analiza frekwencji;
- analiza sytuacji wychowawczej klas;
- analiza zgłaszanych problemów i podejmowanych interwencji;
- analiza korzystania przez uczniów z pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- informacje i wnioski wychowawców;
- informacje i wnioski pedagoga, pedagoga specjalnego i psychologa;
- analiza realizacji planów pracy wychowawczej klas;
- informacje zwrotne uzyskiwane bezpośrednio od uczniów.

Dobór metod i narzędzi powinien być dostosowany do badanego obszaru. Nie jest konieczne prowadzenie rozbudowanych badań ankietowych w każdym zakresie. W przypadku uczniów młodszych preferowane będą obserwacja, rozmowa, proste formy informacji zwrotnej oraz analiza funkcjonowania zespołu klasowego.

4. Wskaźniki skuteczności programu

- uczniowie wiedzą, gdzie i do kogo mogą zwrócić się o pomoc;
- uczniowie znają sposoby radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami;
- zwiększa się poczucie bezpieczeństwa i wsparcia w środowisku szkolnym;

- uczniowie potrafią wskazać konstruktywne sposoby rozwiązywania konfliktów;
- uczniowie wykazują większą gotowość do podejmowania trudniejszych zadań i korzystania z pomocy;
- uczniowie uczestniczą w inicjatywach, projektach i działaniach społeczności szkolnej;
- uczniowie znają zagrożenia wynikające z niewłaściwego stosowania leków, używania substancji psychoaktywnych i napojów energetycznych;
- uczniowie znają i stosują zasady bezpieczeństwa cyfrowego;
- uczniowie potrafią krytycznie oceniać informacje pochodzące z Internetu i korzystać z narzędzi sztucznej inteligencji w sposób odpowiedzialny;
- zmniejsza się liczba powtarzających się zachowań naruszających bezpieczeństwo innych osób;
- szkoła wcześniej identyfikuje uczniów wymagających zwiększonego wsparcia;
- rodzice wiedzą, gdzie mogą uzyskać pomoc w przypadku trudności dziecka;
- działania szkoły są modyfikowane zgodnie z aktualnymi potrzebami uczniów.

Wskaźniki mają charakter kierunkowy. Ich interpretacja uwzględnia wiek uczniów, specyfikę zespołów klasowych oraz fakt, że na funkcjonowanie dziecka wpływa wiele czynników pozostających poza bezpośrednim oddziaływaniem szkoły.

5. Organizacja ewaluacji

Bieżące monitorowanie programu prowadzone jest przez cały rok szkolny.

Podsumowanie realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych przeprowadza się po zakończeniu roku szkolnego 2026/2027.

Wychowawcy klas dokonują podsumowania realizacji najważniejszych działań wynikających z planów pracy wychowawczej oraz formułują wnioski dotyczące potrzeb swoich zespołów klasowych.

Pedagog szkolny, pedagog specjalny i psycholog przedstawiają wnioski wynikające z realizowanych działań, udzielanej pomocy oraz obserwowanych problemów uczniów.

Wnioski nauczycieli, wychowawców i specjalistów są analizowane łącznie z dostępnymi danymi dotyczącymi sytuacji wychowawczej szkoły.

Na podstawie zgromadzonych informacji formułowane są:

11. ocena stopnia realizacji programu;
12. ocena skuteczności najważniejszych działań;
13. aktualne czynniki chroniące;
14. aktualne czynniki ryzyka;
15. obszary wymagające kontynuowania lub zwiększenia działań;
16. rekomendacje do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego na kolejny rok szkolny.

Jeżeli będzie to zasadne, wybrane elementy diagnozy przeprowadzonej w roku szkolnym 2025/2026 mogą zostać powtórzone z wykorzystaniem porównywalnych wskaźników. Pozwoli to ocenić kierunek zmian w szczególnie istotnych obszarach, takich jak poczucie wsparcia, motywacja szkolna, dobrostan psychiczny, relacje społeczne czy zachowania ryzykowne.

XI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Powstańców Styczniowych 1863 roku w Lubochni na rok szkolny 2026/2027:

- stanowi podstawę planowania pracy wychowawczej i profilaktycznej szkoły;
- jest realizowany przez wszystkich nauczycieli i specjalistów zgodnie z zakresem ich obowiązków;
- jest uwzględniany przez wychowawców podczas opracowywania planów pracy wychowawczej poszczególnych klas;
- pozostaje spójny ze Statutem szkoły, Standardami Ochrony Małoletnich oraz innymi dokumentami regulującymi pracę szkoły;

- może być modyfikowany w ciągu roku szkolnego, jeżeli zmiana sytuacji wychowawczej, wyniki diagnozy lub nowe przepisy prawa wskazują na potrzebę aktualizacji działań.

Program realizowany jest we współpracy z rodzicami oraz – stosownie do rozpoznanych potrzeb – z instytucjami i specjalistami działającymi na rzecz dzieci i rodzin.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny uchwała Rada Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną, zgodnie z art. 84 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Program obowiązuje w roku szkolnym 2026/2027.